



Aanvraagprocedure (uitbreiding van) examenlicentie voor scholen voortgezet speciaal onderwijs

Inhoud

A. Inleiding	3
B. Wettelijke voorwaarden voor het verkrijgen (en uitbreiden) van een examenlicentie	3
1. De cursusduur	3
2. De burgerschapsopdracht	4
Artikel 2.2. Actief burgerschap en sociale cohesie (WVO 2020)	4
3. Het schoolplan	4
Artikel 21. Schoolplan (WEC)	4
Artikel 2.88. Schoolplan: typering (WVO 2020)	5
Artikel 2.89. Schoolplan: onderwijskundig beleid (WVO 2020)	5
Artikel 2.90. Schoolplan: personeelsbeleid (WVO 2020)	5
Artikel 2.91. Schoolplan: stelsel van kwaliteitszorg (WVO 2020)	6
4. De bevoegdheid van de leraren	6
Artikel 7.11. Bevoegdheid (WVO 2020)	6
C. Hoe dient u een aanvraag in en wat gebeurt er daarna?	7
D. Wettelijke voorwaarden voor scholen met een examenlicentie	8
E. Meer informatie of advies nodig?	8

A. Inleiding

Reguliere scholen voor voortgezet onderwijs nemen zelfstandig examens af. Voor scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) geldt dat niet altijd. Om zelfstandig het gehele eindexamen te kunnen afnemen en leerlingen een diploma te kunnen verstrekken, is namelijk een examenlicentie nodig. In dit document is informatie opgenomen over de eisen die gelden voor het verkrijgen van een examenlicentie. Ook gaat deze publicatie in op de bepalingen die gaan gelden ná het verkrijgen van de examenlicentie.

Deze procedure geldt ook als uw school al een examenlicentie heeft, maar de wens heeft om deze examenlicentie uit te breiden naar andere schoolsoorten, (neven)vestigingen, leerwegen en/of profielen.

Voor eventuele vragen naar aanleiding van deze publicatie kunt u contact opnemen met het Expertisepunt passend examineren vo. Dit kan via het [contactformulier](#) op de website van het expertisepunt of telefonisch via 070-757 51 00.

B. Wettelijke voorwaarden voor het verkrijgen (en uitbreiden) van een examenlicentie

Vso-scholen met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs hebben verschillende mogelijkheden om hun leerlingen examens te laten doen, zodat deze leerlingen een vo-diploma kunnen halen. Eén van die mogelijkheden is het zelfstandig afnemen van eindexamens. Daarvoor is een examenlicentie nodig, die de school het recht geeft om eindexamens voortgezet onderwijs af te nemen en diploma's uit te reiken aan leerlingen die deze eindexamens met goed gevolg hebben afgelegd. Aan het verkrijgen van een examenlicentie zijn verschillende eisen verbonden. Deze zijn vastgelegd in [artikel 2.71](#) van de Wet voortgezet onderwijs 2020 (hierna: WVO 2020).

Als een school of instelling een examenlicentie wil verkrijgen of uitbreiden, moet worden voldaan aan een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden houden in dat de volgende kenmerken moeten overeenkomen met die van een bekostigde school voor voortgezet onderwijs:

1. de cursusduur;
2. de burgerschapsopdracht;
3. het schoolplan;
4. de bevoegdheid van de leraren.

1. De cursusduur

De cursusduur van bekostigde scholen voor voortgezet onderwijs is per schoolsoort geregeld.

Het gaat om de in leerjaren uitgedrukte nominale duur van het onderwijsprogramma, zoals vastgelegd in [artikelen 2.4 t/m 2.7](#) van de WVO 2020:

- 6 jaar voor vwo
- 5 jaar voor havo en
- 4 jaar voor het gehele vmbo (mavo en vbo)

2. De burgerschapsopdracht

Met de burgerschapsopdracht wordt de opdracht tot het bevorderen van actief burgerschap en sociale cohesie bedoeld, zoals die op alle v(s)o-scholen geldt. Deze luidt als volgt:

Artikel 2.2. Actief burgerschap en sociale cohesie (WVO 2020)

1. Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte en samenhangende wijze, waarbij het onderwijs zich in ieder geval herkenbaar richt op:
 - a. het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals verankerd in de [Grondwet](#), en de universeel geldende fundamentele rechten en vrijheden van de mens, en het handelen naar deze basiswaarden op school;
 - b. het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die de leerling in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving; en
 - c. het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.
2. Het bevoegd gezag draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de waarden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, creëert een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar deze waarden en draagt voorts zorg voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de in het eerste lid, onder c, genoemde verschillen.

Dit artikel komt inhoudelijk overeen met de burgerschapsopdracht die voor vso-scholen vanuit [artikel 11, lid 4 en 4a](#) van de Wet op de expertisecentra (hierna: WEC) geldt.

3. Het schoolplan

Een school met een examenlicentie moet t.a.v. het schoolplan niet alleen voldoen aan [artikel 21](#) van de WEC, maar ook aan [artikelen 2.88 tot en met 2.91](#) van de WVO 2020. Denk bijvoorbeeld aan de eis dat het bevoegd gezag het schoolplan of een wijziging daarvan zo spoedig mogelijk na de vaststelling aan de medezeggenschapsraad en de Inspectie van het Onderwijs verstuurt. De eisen aan het schoolplan luiden als volgt:

Artikel 21. Schoolplan (WEC)

1. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd, en omvat in elk geval het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het stelsel van kwaliteitszorg. Het schoolplan omvat mede het beleid ten aanzien van de aanvaarding van materiële bijdragen of geldelijke bijdragen, niet zijnde ouderbijdragen of op de onderwijswetgeving gebaseerde bijdragen, indien het bevoegd gezag daarbij verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen binnen de schooltijden en tijdens de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, alsmede tijdens het overblijven, zullen worden geconfronteerd. In het schoolplan wordt aangegeven op welke wijze de identiteitscommissie, bedoeld in [artikel 28j](#), invulling geeft aan het openbare karakter onderscheidenlijk de identiteit voor zover het betreft een samenwerkingschool.
2. De beschrijving van het onderwijskundig beleid omvat in elk geval:
 - a. de uitwerking van de wettelijke voorschriften betreffende de uitgangspunten, de doelstelling en de inhoud van het onderwijs,
 - b. de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma,
 - c. het pedagogisch-didactisch klimaat en het schoolklimaat,
 - d. het zorg dragen voor de veiligheid op school, bedoeld in [artikel 5a](#).Bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid wordt tevens het ondersteuningsaanbod van de school betrokken.

3. De beschrijving van het personeelsbeleid omvat in elk geval:
 - a. het voldoen aan de eisen van bevoegdheid en de wijze waarop de bekwaamheid wordt onderhouden,
 - b. de maatregelen met betrekking tot het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid,
 - c. het pedagogisch-didactisch handelen van het onderwijspersoneel,
 - d. cijfers over de mate van evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende posities, en
 - e. de wijze waarop rekening wordt gehouden met de inbreng van leerlingen op dat beleid.
4. De beschrijving van het stelsel van kwaliteitszorg omvat in elk geval het zorg dragen voor:
 - a. het bewaken dat de leerling een ononderbroken ontwikkelingsproces kan doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerlingen, bedoeld in [artikel 11](#), eerste lid, mede met behulp van het leerling- en onderwijsvolgsysteem, bedoeld in [artikel 48c, eerste lid](#), en
 - b. het vaststellen welke maatregelen ter verbetering nodig zijn.

Artikel 2.88. Schoolplan: typering (WVO 2020)

1. Het bevoegd gezag stelt in elk geval eenmaal in de vier jaar het schoolplan vast.
2. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid voor de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd. Deze beschrijving omvat in elk geval:
 - a. het onderwijskundig beleid;
 - b. het personeelsbeleid; en
 - c. het stelsel van kwaliteitszorg.
3. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid voor het aanvaarden van materiële of financiële bijdragen, niet zijnde de financiële bijdrage, bedoeld in [artikel 8.8, zevende lid](#), of een andere op de onderwijswetgeving gebaseerde bijdrage, indien het bevoegd gezag bij het aanvaarden van deze bijdragen verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen zullen worden geconfronteerd binnen de schooltijden, tijdens de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, en tijdens het overblijven.
4. Het schoolplan geeft aan, op welke wijze de identiteitscommissie, bedoeld in [artikel 3.23](#), invulling geeft aan het openbare karakter of, voor zover het een samenwerkingschool betreft, de identiteit ervan, respectievelijk de identiteit van de school voor zover het betreft een samenwerkingschool.
5. Het bevoegd gezag zendt het schoolplan of een wijziging daarvan zo spoedig mogelijk na de vaststelling aan de medezeggenschapsraad en de inspectie.

Artikel 2.89. Schoolplan: onderwijskundig beleid (WVO 2020)

1. De beschrijving van het onderwijskundig beleid, bedoeld in [artikel 2.88, tweede lid, onderdeel a](#), omvat in elk geval:
 - a. de uitwerking van de regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over de uitgangspunten, de doelstelling en de inhoud van het onderwijs;
 - b. de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma;
 - c. het pedagogisch-didactisch klimaat en het schoolklimaat; en
 - d. de wijze waarop wordt zorggedragen voor de veiligheid op school, bedoeld in [artikel 3.40](#).
2. Bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid wordt ook het ondersteuningsaanbod van de school betrokken.

Artikel 2.90. Schoolplan: personeelsbeleid (WVO 2020)

De beschrijving van het personeelsbeleid, bedoeld in [artikel 2.88, tweede lid, onderdeel b](#), omvat in elk geval:

- a. de wijze waarop wordt voldaan aan de eisen van bevoegdheid en de wijze waarop de bekwaamheid wordt onderhouden;
- b. de maatregelen voor het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid;
- c. het pedagogisch-didactisch handelen van het onderwijspersoneel;
- d. cijfers over de mate van evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende posities; en
- e. de wijze waarop rekening wordt gehouden met de inbreng van leerlingen op dat beleid.

Artikel 2.91. Schoolplan: stelsel van kwaliteitszorg (WVO 2020)

De beschrijving van het stelsel van kwaliteitszorg, bedoeld in [artikel 2.88, tweede lid, onderdeel c](#), vermeldt in elk geval hoe wordt zorggedragen voor:

- a. het bewaken dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen, bedoeld in [artikel 1.4, tweede lid](#); en
- b. het vaststellen van welke maatregelen ter verbetering nodig zijn.

4. De bevoegdheid van de leraren

Voor vso-scholen die zelfstandig examineren gelden specifieke bekwaamheidseisen. De bevoegdheid van de leraren moet overeenkomen met die van leraren op een bekostigde school voor vwo, havo, mavo of vbo. Deze vereisten staan in [artikel 7.11](#) van de WVO 2020:

Artikel 7.11. Bevoegdheid (WVO 2020)

1. Bevoegd tot het geven van voortgezet onderwijs in enig vak is de leraar die in het bezit is van:
 - a. een getuigschrift dat is afgegeven op grond van de [WHW](#), waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat de leraar in dat vak zal geven;
 - b. een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in [artikel 5 van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties](#), die zijn verleend voor van het onderwijs dat de leraar zal geven;
 - c. een buiten de Europese Economische Ruimte of Zwitserland behaald bewijs van bekwaamheid op grond waarvan Onze Minister de leraar, al dan niet onder het stellen van beperkingen of het verbinden van voorwaarden, een bevoegdheid heeft verleend tot het geven van voortgezet onderwijs; of
 - d. een verklaring afgelegde vakken en opgedane bekwaamheid die is afgegeven op grond van [artikel 7.11, vijfde lid, van de WHW](#), waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat de leraar in dat vak zal geven.
2. Bij ministeriële regeling worden de getuigschriften en verklaringen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d aangewezen die zijn afgegeven op grond van de [WHW](#) en die een bevoegdheid geven voor algemeen gebruikelijke vakken waarvoor die bevoegdheid niet rechtstreeks op grond van het betreffende getuigschrift of verklaring kan worden vastgesteld. In de ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over bij- of nascholing.
3. Onze Minister kan op aanvraag van het bevoegd gezag of van de leraar schriftelijk verklaren dat de leraar bevoegd is tot het geven van voortgezet onderwijs in een vak of ander programmaonderdeel waarvoor de bevoegdheid:
 - a. niet kan worden aangetoond met een bestaand getuigschrift op grond van de [WHW](#); en
 - b. niet blijkt uit de ministeriële regeling, bedoeld in het tweede lid.
4. Tot het geven van praktijkonderwijs in een of meer bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen vakken, is ook bevoegd degene die in het bezit is van een getuigschrift op grond van de [WHW](#) waaruit blijkt dat hij heeft voldaan aan de bekwaamheidseisen op grond van [artikel 32a WPO](#) of [artikel 35 WPO BES](#).
5. Tot het geven van onderwijs in de entreeopleiding, bedoeld in [artikel 2.102](#), is ook bevoegd degene die beschikt over een geschiktheidsverklaring als bedoeld in [artikel 4.2.4, eerste lid, WEB](#) of als bedoeld in [artikel 4.2.5, eerste lid, WEB BES](#), en die bovendien beschikt over een getuigschrift als bedoeld in [artikel 7a.4 WHW](#).
6. Degene die voor een vak beschikt over een bevoegdheid voor de periode van voorbereidend hoger onderwijs, bedoeld in [artikel 2.20, eerste lid](#), is daarmee voor dat vak ook bevoegd voor het overige voortgezet onderwijs.
7. In bijzondere gevallen kan Onze Minister aan personen die in een bepaald vak of onderdeel van een vak door buitengewone bekwaamheid uitmunten, een bevoegdheid verlenen voor het geven van onderwijs in dit vak of dit onderdeel.

C. Hoe dient u een aanvraag in en wat gebeurt er daarna?

Om een examenlicentie aan te vragen, moeten de volgende gegevens worden aangeleverd:

- het schoolplan van de school;
- instellingscode, vestigingscode en adres van de vestiging waarvoor u de licentie aanvraagt;
- beoogde ingangsdatum van de examenlicentie (schooljaar);
- bewijsstukken dat de leraren voldoen aan de bekwaamheidseisen, bedoeld in [artikel 7.11](#) van de WVO 2020. We vragen u een overzicht aan te leveren van de docenten die betrokken zijn bij de examenprogramma's, met per docent uitsluitend de volgende informatie:
 - de initialen van de docent;
 - het vak (of vakken) waarvoor de docent verantwoordelijk is;
 - vermelding van de opleiding(en) waarmee wordt aangetoond dat de docent voldoet aan de bekwaamheidseisen;
 - of de docent beschikt over een Verklaring Omtrent het Gedrag (hierna: VOG).

U wordt nadrukkelijk verzocht om geen aanvullende informatie (zoals scans van diploma's of VOG's) mee te sturen.

Bij uw aanvraag moet u tevens aangeven:

- voor welke vo-schoolsoort(en) de aanvraag wordt gedaan (vbo, mavo, havo en/of vwo);
- Als de aanvraag betrekking heeft op het vbo: in welke profielen het onderwijs wordt verzorgd ([artikel 2.71, lid 6](#) van de WVO 2020).

U kunt uw aanvraag opsturen naar: het [Expertisepunt passend examineren vo](#). Deze aanvraag moet altijd worden gedaan door het bevoegd gezag van de school (het bestuur). U wordt aangeraden uw aanvraag voor 1 november in te dienen, als u in het daaropvolgende schooljaar met een examenlicentie wilt starten.

Binnen 26 weken na ontvangst van uw aanvraag wordt een beslissing genomen. Uw school ontvangt het besluit zowel per post als per mail van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs ontvangen een afschrift.

Deze procedure geldt ook als uw school al een examenlicentie heeft, maar de wens heeft om deze examenlicentie uit te breiden naar andere schoolsoorten, (neven)vestigingen, leerwegen en/of profielen.

D. Wettelijke voorwaarden voor scholen met een examenlicentie

Het verkrijgen van een examenlicentie betekent veel. Vanzelfsprekend moet u voldoen aan de wettelijke vereisten zoals die zijn beschreven onder onderdeel B. Daarnaast gelden ook andere regels. Niet alleen geldt voor vso-scholen dat als zij eenmaal beschikken over een examenlicentie aan andere bevoegdheidseisen moet worden voldaan dan voorheen. Ook is het uitgangspunt dat leerlingen die zijn ingeschreven in de schoolsoort, het profiel en de vestiging waarvoor de examenlicentie geldt, examen doen op de eigen school. Dit betekent dat deze leerlingen geen gebruik kunnen maken van andere examenvoorzieningen, zoals het staatsexamen of als extraneus op een reguliere vo-school.

Vso-scholen moeten het volgende organiseren:

- benoemen van een examensecretaris;
- samenstellen van een examencommissie;
- opstellen en jaarlijks (vóór 1 oktober) indienen van het programma van toetsing en afsluiting (PTA) en het examenreglement bij de Inspectie van het Onderwijs en het beschikbaar stellen aan de leerlingen;
- zorgdragen voor het hele examenproces, waaronder de kwaliteit en uitvoering (incl. geheimhouding) van de examens.

Tot slot kan het verkrijgen van een examenlicentie gevolgen hebben voor uw onderwijsaanbod. Vso-scholen met een examenlicentie voor de schoolsoorten havo, vwo en de theoretische leerweg in het vmbo zijn bijvoorbeeld verplicht alle vier profielen in de betreffende schoolsoort/leerweg aan te kunnen bieden. Dit betekent dat als uw leerling een profiel wil volgen dat u nog niet aanbiedt, u de leerling in de gelegenheid moet kunnen stellen dit profiel te volgen en hierin examen te kunnen doen.

Voor havo en vwo gaat het om de volgende profielen:

- natuur en techniek;
- natuur en gezondheid;
- economie en maatschappij;
- cultuur en maatschappij.

Voor vmbo-tl zijn dit de volgende profielen:

- techniek;
- zorg en welzijn;
- economie;
- groen.

Verder geldt dat vso-scholen met een examenlicentie voor het vbo zowel de basisberoepsgerichte leerweg als de kaderberoepsgerichte leerweg dienen aan te bieden.

Zie voor een volledig overzicht van de wet- en regelgeving over het eindexamen, [hoofdstuk 2, paragraaf 5 van de WVO 2020](#), [hoofdstuk 3 van het UB WVO 2020](#) én de [regeling voor de modellen van diploma's vo](#).

E. Meer informatie of advies nodig?

Mocht uw school overwegen om een examenlicentie aan te vragen, dan raden we u aan om contact op te nemen met het [Expertisepunt passend examineren vo](#). Het Expertisepunt kan u informeren over wat er bij het verkrijgen van een examenlicentie komt kijken, en in een vroeg stadium met u meedenken en passend advies geven, afgestemd op de specifieke situatie van uw school en leerlingpopulatie.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Ontwerp: OSAGE, Utrecht

Maart 2026